

4 ИЦХАК ФИНЦИ
носител на „Аскеер“
за цялостен принос за 1993 год.

6 ЙОСИФ СЪРЧАДЖИЕВ
носител на „Аскеер“ за цялостен
принос за 2010 год.

8 АСЕН ШОПОВ
носител на „Аскеер“
за цялостен принос за 2012 год.

11 ЕМИЛИЯ РАДЕВА
носителка на „Аскеер“
за цялостен принос за 2013 год.

13 НАДЕЖДА СЕЙКОВА
носителка на „Аскеер“
за цялостен принос за 2014 год.

15 БОРИС ЛУКАНОВ
носител на „Аскеер“
за цялостен принос 2016 год.

18 КОНСТАНТИН ИЛИЕВ
носител на „Аскеер“
за цялостен принос за 2017 год.

21 ВАСИЛ МИХАЙЛОВ
носител на „Аскеер“
за цялостен принос за 2018 год.

24 ЯНА ТИТОВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2008 год.

27 АНАСТАСИЯ ЛЮТОВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2006 год.

30 ВЕСЕЛА БАБИНОВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2012 год.

34 ДЕЯН ДОНКОВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 1999 год.

36 ДАРИН АНГЕЛОВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2005 год.

39 ДИМИТЪР ЖИВКОВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2013 год.

41 РАДИНА ДУМАНЯН
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2015 год.

44 РАДОСТ КОСТОВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 1993 год.

46 ПАВЛИН ДИМИТРОВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2011 год.

48 РАДЕНА ВЪЛКАНОВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 1997 год.

50 ИВАН РАДОВЕВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 1996 год.

52 МИЛЕНА МАРКОВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2001 год.

54 ИВАН БЪРНЕВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2002 год.

56 ЕЛЕНА АТАНАСОВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2003 год.

58 АЛЕКСАНДРА ВАСИЛЕВА
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2004 год.

61 ДИМО АЛЕКСИЕВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2009 год.

64 ДИАНА ДОБРЕВА
носителка на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2007 год.

67 АЛЕКСАНДЪР ХАДЖИАНГЕЛОВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2016 год.

70 ВЕСЕЛИН ПЕТРОВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 2018 год.

72 БОЯН КРАЧОЛОВ
един от носителите на наградата „Аскеер“
за Изгряваща звезда за 2017 год.

75 ЕМИЛ ЕМИЛОВ
носител на „Аскеер“ в категория
„Изгряваща звезда“ за 1995 год.

ЛИК тематично издание 2021

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ:

Кирил Вълчев
Боряна Димитрова
Георги Лозанов
Даниел Димитров
Златна Костова
Пепа Витанова

ПЕЧАТ:

Издателство
„Изток-Запад“

художник
и КОРИЦА:
Данаил Алексиев

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН
и ПРЕДПЕЧАТ:
Богдана Димитрова

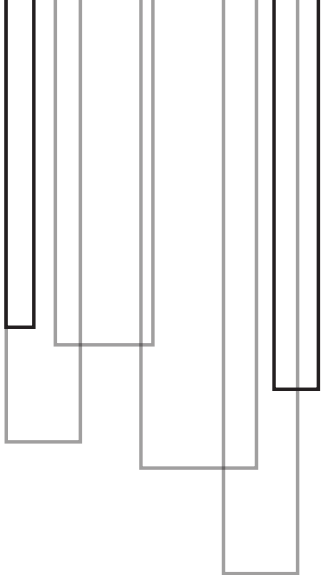
КОНТАКТИ

Българска телеграфна агенция
1124 София, бул. „Цариградско шосе“ 49

ISSN 0324-0444

РЕКЛАМА:
reklama@bta.bg,
02 926 2306

В БРОЯ СА ИЗПОЛЗВАНИ СНИМКИ ОТ:
архив на Пресфото БТА,
(pressphoto@bta)

Уважаеми читатели,

Този брой на списанието е посветен на един от най-празничните, достолепни, смислени, забавни, непредвидими, устойчиви, щедри и влиятелни феномени в българската култура след падането на комунизма – наградите „Аскеер“, които станаха на 30 години. Дава ги трупата на Театър „Българската армия“, създава за целта фондация „А'Аскеер“, на колегите си от другите театри като израз на благородната готовност да се радваш на чуждите постижения. Наградите се появяват във време, което ги превръща в спасителен пояс за българския театър, започнал да се дави. Според дългогодишния председател на фондацията Милен Миланов: „През 1991 година културата и изкуството в България не само, че излязоха от вниманието на обществото, не само, че бяха на дъното на обществената значимост, това не беше най-страшното. А най-страшното беше, че самите творци започнаха да се осъзнават като втора ръка хора“. Публиката ги беше напуснала.

След Десети ноември хората бяха престанали да ходят на театър, каквото бе отношението им и към останалите изкуства, защото ги подозираха в идеологически колаборационизъм с бившия режим и очакваха авторите им да споделят съдбата на политическия соцелит. Точно тогава прозвуча изненадващият възглас „Аскеер!“, чието послание можеше да се разчете така: Ние не сме художествена номенклатура! Нашите постижения и критерии принадлежат на днешния свят, но има стойности и от вчерашния, които трябва да бъдат съхранени.

Изкуството, за да оцелее, трябваше да прояви доказаното си през вековете умение да черпи духовна сила от нищетата, в самовъзникнала метафора на което се превръща изработването на статуетките за

наградите от известния наш скулптор Георги Чапкънов. Той казва, че най-подходящият материал за тях е сплавта на жълтите стотинки. И в кафенето на театъра започват да ги събрат в една кутия. Поради инфлацията те са напълно обезценени и е особено въодушевяващо, че може да им се намери някакъв нов смисъл. Резултатът е 50 килограма жълти стотинки! И добилият популярност войник с каска, която все му пада.

На тазгодишната церемония Теодосий Спасов, удостоен в една от единадесетте категории на наградите – за театрална музика, изсвири на каската импровизация, наречена от него „Радостна аскеерова мелодия“. Жестът му беше повече от проява на остроумна артистичност, защото отпрати към „запазената марка“ на „Аскеер“ – иронията. Към всичко. Включително и към самите наградите, които, разбира се, са аплодисменти, застинали в малка пластика, за да не заглъхват с края на спектакъла, но в наградите винаги има доза случайност и несправедливост, субективизъм и игра. И иронията им помага да не забравят това, не им позволява да се държат като последна инстанция, да налагат канони във възприемането на изкуството и в крайна сметка да ограничават свободата на артиста, както Томас Бернхард твърди, че обикновено се случва.

Иронията поддържа културната екология на наградите „Аскеер“, създадени от Театъра на армията, и е заложена още в името им. Тя е към парадоксалната връзка между театъра и армията (аскер на турски), към несъвместимостта между театралното забавление и произвол с армейската строгост и дисциплина. А може би носи и предчувствие, че рано или късно театърът ще стане по-многочислен от армията, което ще направи светът ни по-добър. Иронията е и

в заиграването с турското звучене на българските награди срещу ксенофобските изблици към съседите, в настояването, че театърът е територия на толерантността. Ирония има и в търсената аналогия между аскерите и оскарите – тя е към провинциалния ни комплекс, че все не успяваме да се сдобием с Оскар, че не вярваме в себе си и надяваме друг да ни обяви за велики, а като не го прави, сме готови да го намразим. И т.н.

Иронията не пречи, а напротив гради престижа на наградите и, тръгнали почти като колегиална шега, постепенно се превърнаха в най-авторитетното театрално отличие, което не просто изважда отличниците пред строя, а маркира тенденциите и отразява процесите в това изкуство на родна сцена. През 2005 година фондация „А'Аскеер“ хвърля спасителен пояс и към съвременната българска драматургия, която е неоснователно подценена и маргинализирана в репертоарите на театрите, като прибавя едноименната категория към наградите. Номинираните и победителите в нея до скоро се определяха от външно жури, което включваше изявени имена от театралната и академичната сфера. Вера Мутафчиева и проф. Богдан Богданов – да споменем само тези, които вече ги няма.

Уважаеми читатели,

Списанието представя наградите „Аскеер“ през погледа на носителите им в две категории, разположени в двата края на ветрилото от професионални роли и съдби – за цялостен принос към театралното изкуство и за изгряваща звезда. В първата категория за съжаление повечето отличени са се преселили на небето. Втората дава възможност да се проследи способността на журито да открива таланти и да предвижда бъдещето им.

Така или иначе, предстои ви среща с някои от най-големите фигури в българския театър. Те споделят спомени и впечатления от аскерите и от вълнуващите церемонии за връчването им, но говорят преди всичко за своя път, за радостите и трудностите, през които той минава. Впрочем и „Аскеер“ прави същото – поставя във фокуса на обществения интерес лицата на театъра, за да им запази място в националната памет и да ги превърне в част от националната идентичност. Затова накрая на церемониите, без каквато и да е ирония, всички запяват „Върви, народе възродени“.

Георги Лозанов

